

Acesta a fost pe vremea împăraților Dioclețian și Maximian (284-305), tragându-se din Tesalonic, fiind din început evlavios și învățator al credinței celei în Hristos. Deci mergând Maximian la Tesalonic a fost prins sfântul și pus în temniță, pentru că era vestit în dreapta credință. Și laudându-se împăratul cu un om al lui ce-l chema Lie și îndemnând pe oamenii cetății să iasă să se lupte cu el, căci întrecea acesta pe toți cei de vârsta lui la mărimea trupului și la putere. Un oarecare tânăr creștin anume Nestor, mergând la Sfântul Dimitrie unde se afla în temniță, îi zise: „Robule al lui Dumnezeu, vreau să mă lupt cu Lie; roaga-te pentru mine”. Iar sfântul însemnându-l la frunte cu semnul crucii, îi zise: „Și pe Lie vei birui și pentru Hristos vei mărturisi”. Deci luând Nestor îndrăzneala din cuvintele acestea, merse de se lupta cu Lie și i-a pus semetia lui jos, omorându-l. De care lucru împăratul rusinându-se, s-a mâhnit și s-a mâniat.

Și fiindcă s-a aflat că Sfântul Dimitrie a îndemnat la aceasta pe Nestor, a trimis ostasi și le-a poruncit să-l strapunga cu sulitele pe sfântul în temniță. Pentru că a fost pricina înjunghierii lui Lie și făcându-se aceasta, îndată marele Dimitrie și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, făcând după moartea sa multe minuni și uimitoare tămăduiri. Apoi din porunca împăratului s-a tăiat și capul Sfântului Nestor.

DINTRU ALE LUI METAFRAST

Asadar, zăcând trupul sfântului mort pe pământ, au luat apoi niste creștini cinstitele lui moaste și le-au îngropat cu cinste și cu dragoste dumnezeiască. Iar o slugă a sfântului ce-i slujea, când a primit sfântul fericita junghiere, el precum a putut a strâns sfântul sânge al mucenicului, în sfântul orar ce-l purta sfântul pe umere, încă și inelul sfântului ce-l purta în mână sângărându-l cu mucenicescul sânge, multe minuni a făcut cu el, încât s-a umplut toată cetatea tesalonicenilor de vestea minunilor. Drept aceea nici era cu putinta a se ascunde aceasta de Maximilian, nici el a suferi zavistia; ci au prins numaidecât pe acea minunată slugă, care se chema Lupul și l-au omorât. Deci trecând câtăva vreme și înmultindu-se minunile și ajungând în

toate partile, un om oarecare anume Leontie, foarte de cinste si cu caldura spre credinta în Hristos, a cazut într-o boala foarte grea, cât socotea mai de dorit moartea si neputând doctorii nimic a-i folosi si boala tot întarindu-se, a nazuît la sfânta biserica a mucenicului, si îndata cum l-au dus si l-au pus acolo si el chemând numele sfântului prin buzele sale, lesne s-a tamaduit de acea boala. Si precum Leontie curând își lua tamaduirea, asa fara de zabava precum a putut a dat rasplatirea. Ca a stricat locasul cel mic unde era trupul sfântului, fiind foarte strâmt din pricina zidului baii si a ulitei. Si a zidit din temelie locas mai mare în cetatea Tesalonicului, care sta pâna astazi foarte cuvios în fata ulitei celei mari, unde este baia cea de obste. Deci vrând acest iubitor de credinta om, ca sa mearga la Iliric unde avea si dregatoria de guvernator si vrând el sa ia oarece parti din sfântul trup, ca sa zideasca si acolo biserica sfântului mucenic, a fost oprit de la ce voia sa faca, prin aratari de noapte, pentru ca nu luase voie de la sfântul. Pentru aceasta a facut a doua calatorie, precum se spune, si luând haina mucenicului ce era rosita de sfântul lui sânge si o parte din orar, si punându-le într-un sicriu de cinste, pe cele ce erau cu adevarat cinstite, într-acest chip a împlinit dorinta mucenicului si apararea sa. Deci vrând a-si face calea catre Sirmium în vreme de iarna si sosind la tarmurile apei Istrului si venind apa foarte mare, era în mare mâhnire. Iar Sf. Dimitrie aratându-i-se i-a zis: "Sa nu ai nici o grija, ci tine în mâini cele ce duci si treci fara de nici o îndoiala râul". Si a ascultat guvernatorul pe cel ce i se aratase si dimineata suindu-se în car a trecut apa tinând sicriusul în mâini; iar apa îi facea loc si curgea cu liniste. Deci asa trecând fara de nici o vatamare si sosind la Sirmium a asezat acest sfânt sicriu cu odorul ce era în el în biserica ce zidise mucenicului. Si multi s-au bucurat de multele minuni si tamaduri ce facuse acea sfânta hlamida, înca si pe cale.

Si pe Marian guvernatorul ilirienilor, care era cuprins de o boala rea din cap pâna la picioare, parasindu-l doctorii si mergând la biserica sfântului, precum îi poruncise sfântul, i-a izbavit de acea boala. Si pe alt om ce avea boala de curgerea sângelui, l-a tamaduit minunat si pe altul ce era demonizat, înca si cetatea cea mare a Tesalonicului a izbavit-o de împresurarea barbarilor si a scos-o din robia lor.

Si pe episcopul afrorilor (pe care îi socotesc elinii mutati din Fenicia), care fiind robit de catre barbari l-a izbavit, aratându-i-se sfântul si slobozindu-l din legaturile ce avea împrejur, l-a îndreptat pâna la Tesalonic. Iar daca s-a dus episcopul în Africa, a zidit o biserica Marelui Mucenic Dimitrie, silindu-se înca sa-i faca si un chivot si un amvon, iar sfântul neîntârziind, ci aratându-se episcopului în vis, i-a zis: "Ia aminte, corabia ce a sosit acum la liman a adus marmore câte îți trebuie, si din acelea sa iei pentru acea trebuinta"; deci vorbind episcopul cu corabierul si neizbutind, i s-a aratat iarasi sfântul si i-a zis: "Ca la vârful corabiei zaceau marmorele", spunându-le tot anume cum si în ce fel de forma erau si cum ca le cumparase pe numele fratelui sau si împreuna-mucenicului Victor, si cum ca acela i le-a daruit acum fiind pentru el altele la Constantinopol de i s-a împlinit trebuinta si sa spuna aieveau corabierului în acest chip, ca asa îl va pleca si le va lua, precum a si fost. În cetatea Tesalonicului a potolit foametea si moartea ce era, înconjurând pe la limanuri si aratându-se corabierilor, le-a poruncit sa porneasca cu corabiile cu bucate acolo degrab, aratându-se atunci si aieveau, de-l vedeau corabierii cu ochii si mergea sfântul departe înaintea corabiilor, umblând

pe mare.

Pururea pomenitul împarat Iustinian, a zidit acel de Dumnezeu facut si fara cusur lucru, în numele adevaratei înțelepciuni a Cuvântu-lui lui Dumnezeu si cauta sa ascunda acolo toate cele de demult vechi si cinstite lucruri si pof-tind sa i se aduca acolo si vreo particica din moastele Sfântului Marelui Mucenic Dimitrie, si pornindu-se spre acel lucru cei trimisi de dânsul si apropiindu-se de mucenicescul si de Dumnezeu cinstitul mormânt al mucenicului, îndata se arata unde stralucea foc de la cinstitul sicriu si sarea de acolo vapaie de foc de-i lovea în gura si nu-i lasa sa se apropie, si glas din foc iesind si povestind acel înfricosator si minunat lucru zicea: "încetati de a mai încerca"; de care îngrozindu-se, au cazut cu fata la pa-mânt si luând numai tarâna de acolo, s-au dus. Din care, jumatate au pus-o ca un odor în camera odoarelor, iar jumatate au trimis-o la împarat pentru sfintenie, povestindu-i cele ce li s-a întâmpnat si ce li s-a grait.

Iar diavolul cel ce pururea pizmuieste cele bune, a ispitit oarecând sa dea marea cetate a Tesalonicului în mâinile vrajmasilor în acest chip: a uneltit ca sa arda chivotul sfântului în biserica, si aprinzându-se biserica de ardea, a sosit si neamul cel fara de omenie al slavinilor, si a ascuns oastea putin în laturi de la cetate. Iar poporul strângându-se ca sa stinga focul, cel ce era purtator de grija de lucrurile cele sfinte ale bisericii, vazând ca argintul sicriului se topise de curgea pe pamânt, s-a temut sa nu se faca vreun jaf, sa piara argintul de popor, deci striga cu glas mare zicând: "O, prietenilor si fratilor, vrajmasii au împresurat cetatea si au început a sfârâma zidurile" si se mestesugia el cu cuvântul lui ca sa risipeasca multimea oamenilor si sa nu jefuiasca argintul, caci sfântul daduse insuflarea aceasta. Crezând cuvântul aceluia, precum si era de crezut si pornindu-se toti numaidecât la ziduri au aflat pe vrajmasi punând scarile la ziduri si maestriile cele de stricaciunea cetatii si pe cei ce dadusera navala asupra cetatii numai putin decât focul; deci chemând pe sfântul în ajutor, i-au alungat. Iar dupa ce s-a stins si focul, pazitorul acela al bisericii, a spus catre toti minunea, zicând: Ca strigarea aceea ce facuse, nu era doara ca stia el ceva de venirea vrajmasilor, ci numai pentru paza sfântului, ca sa nu se jefuiasca argintul de popor. Care este aratata la cei chibzuiti, care stiu socoti lucrurile si cunosc dumnezeiestile rânduieli, ca cu pronia sfântului întorcând la capul vrajmasului mestesugurile lui, se tamadui raul cu rau, caci cu aprinderea focului a atâtat poporul si cu stingerea l-a întarit, iar cu glasul cel de mântuire, care s-a dat din dumnezeiasca insuflare pazitorul bisericii le-a strigat si fiind poporul înfierbântat a mântuit si zidul si cetatea foarte usor.

Asijderea si un oarecare Ilustrie, ce se zice pe limba greaca protospatar, sezând lângă biserica sfântului, dumnezeiesc om se cunostea a fi. Acesta spunea, ca pe vremea razboiului cu avarii, când împaratia Mavrichie, a vazut doi barbati luminosi la chip si la stat, ca cei ce sunt în cinste si stau înaintea fetei împaratului, care mergeau sa intre în biserica sfântului si când au fost la locul ce se cheama Trivolon, de unde se începe a intra în biserica, între cei doi stâlpi mari de tetalie, ce stau spre apus, au zis slugii sa-i duca la domnul casei, si apropiindu-se el de

intrarea sfântului chivot, iar sfântul degrab a deschis usile si a iesit de i-a întâmpinat si le-a dat închinaciunea sanatatii ca unor cunoscuti si veniti de la împaratul si facând voia împaratului, iar si au grait catre dânsul, zicând: "Ca împaratul a poruncit sfintiei tale sa lasi cetatea si sa mergi catre dânsul, ca s-a lasat vrajmasilor cetatea aceasta". Daca a auzit sfântul acest lucru a plâns, plecând capul, fiind cuprins cu tacere, multa vreme, arata cu chipul acesta greutatea mâhnirii ce-i dadusera cuvintele acelea, de care mâhnindu-se si sluga, a zis: "De as fi stiut, fratilor, ca va aduce venirea voastra atâta amaraciune, nu as fi spus domnului meu". Si dupa aceea târziu i-a întrebat sfântul: "Adevarat, asa a placut? Asa s-a parut Domnului si Stapânului tuturor? Sa paraseasca o cetate atât de mare, pe care a cumparat-o cu Sângele Sau si sa o dobândeasca cei ce nu-l cunosc?" Si ei au zis: "Asa, adevarat". Iar sfântul si mult-milostivul mucenic, i-a tocmit si i-a învătat sa duca raspunsul la Domnul si Stapânul tuturor, care era în acest chip: "Cunosc, iubitorule de oameni, Doamne, milosârdiile Tale, cele ce biruiesc pururea mâhnirea Ta, pe care o atâta pacatele noastre; cunosc ca Ti-ai pus sufletul pentru pacatosi si Ti-ai varsat sângele pentru ei, si nu s-a zaticnit niciodata aceasta buna voie a Ta si de pacatele noastre, si de vreme ce m-ai pus si pe mine pazitor acestei cetati, ma voi asemana Tie, Stapânului meu, si-mi voi pune sufletul pentru dânsii si voi pieri cu pieritorii acestia, ce cred în numele Tau. Si nu s-au despartit de la Tine, macar ca au gresit, iar Tu esti Dumnezeuzeul celor ce se pocăiesc". La acestea, barbatii aceia ziseră: "Acestea sa spunem celui ce ne-a trimis? Acestea sa zicem împaratului? Frica ne este sa nu cumva sa se mâhneasca asupra ta"; iar sfântul a zis: "Acestea sa le zica si iara sa le zica, si s-a întors iarasi la Chimitirion si închise sfântul chivot înaintea celor cu chip îngeresc, care purcesera de se dusera dupa vorba aceasta". Acestea le adeverea sfântul Ilustrie, ca le vazuse aieva într-o uimire; sau vedenie si povestindu-le cetatenilor, ce mai ramasesera, le da îndraznire cu cuvântul, ca erau îngroziti si slabiti pentru boala omorului ce se întâmplase mai înainte, aflându-se la multa neputinta si la lipsa de prada si calcarea limbilor, si-i îmbuna, ca este sfântul într-ajutor cu dânsii si-i adeverea ca vor fi paziti cu rugaciunile sfântului, precum mai pe urma sfârșitul lucrurilor a aratat.

Iarasi un eclesiarh anume Onisifor, pazind la sfântul mormânt si se ostenea la aprinderea candelor si a faciilor si fiind rau cu naravul, ca fura lumânările si faciile; si facând aceasta multa vreme, n-a lasat sfântul netamaduit naravul lui cel nepriceput si de stricaciune, si aratându-i-se în vis, l-a mustrat si l-a învătat cu binisorul ceea ce se cadea sa faca, zicându-i: "Frate Onisifore, nu-mi place ce faci la faclii; ci sa stii ca facând aceasta si pe cei ce le aduc pagubesti mult, si însuti pe tine te-ai împins în prapastia pierzarii. Caci cu cât se aprind mai mult faciile, se milostiveste si Dumnezeuzeu mult spre cel ce le aduce; iar când se iau curând, micsoreaza lucrul mila aceluia si sporeste osânda celui ce le ia".

Deci oprindu-se Onisifor putin dupa cuvintele acestea, peste putina vreme iar lasându-se de îmblânzirea vedeniei, s-a apucat iarasi de cele obisnuite si le facea fara de frica. Si într-o zi, mergând un crestin foarte de noapte a dus faclii foarte frumoase, care au placut lui Onisifor si îndata cum le-a aprins a mers sa le ia, dupa ce plecase cel ce le adusese. Însa vezi si grija sfântului: cum se întinse acela la faclii, sfântul înca slobozi glas din sicriu, zicându-i: "Dar

nu te-ai mai lasat?" într-acest chip lovindu-se Onisifor, a cazut la pamânt cadere grea, îngrozindu-se de frica si de sunetul glasului, pâna a venit un cleric cunoscut al lui, de l-a ridicat de jos si l-a tinut de si-a venit în fire; si dupa ce si-a venit în fire, si-a marturisit catre toti îndraznirea nebuniei lui si purtarea de grija a sfântului, cu cea dintâi si a doua certare cu iubire omeneasca, încât nu numai el, ci si altii toti se folosira de minunea aceasta.

Sursa: <http://www.calendar-ortodox.ro>